

Wywiadu udzielił dr n. med. Wojciech Legieć - specjalista chorób wewnętrznych , hematolog z Kliniki Hematoonkologii i Transplantacji Szpiku Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego nr 1 w Lublinie , ul. Staszica 11.

Wywiad przeprowadziła Ilona Donica – uczennica I klasy V Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

- Co to jest przeszczep szpiku?

- Jest to wymiana szpiku na nowy. Zabieg ten polega na przetoczeniu biorcy komórek macierzystych od dawcy i odbudowaniu uszkodzonego układu krwiotwórczego. Dawcą może być rodzeństwo, rodzice a także inny człowiek, mający zgodne antygeny tkankowe z dawcą.

- Jakie są rodzaje przeszczepów?

- Wyróżniamy trzy rodzaje: allogeniczny – szpik jest pobierany od siostry, brata lub od niespokrewnionego dawcy, autologiczny – przeszczep od samego chorego, syngeniczny – od bliźniaka.

- W jakich chorobach krwi wykonywane są przeszczepy?

- Przeszczepy wykonywane są w ostrych białaczkach, chłoniakach, szpiczakach, w niewydolności szpiku, we wrodzonych uszkodzeniach szpiku oraz chorobach genetycznych.

- Jaka ilość szpiku jest pobierana i skąd?

- Obecnie w 99% przypadków komórki macierzyste do przeszczepu pobiera się z krwi obwodowej dawcy za pomocą separatora komórkowego. Czas zabiegu wynosi 3- 5 godzin. Zazwyczaj , aby uzyskać z krwi obwodowej wystarczającą ilość komórek macierzystych, krew pobiera się dwukrotnie. Procedura jest w pełni bezpieczna. W około 1% przypadków pobieramy szpik ze szpiku z talerza kości biodrowej . Ilość pobranego szpiku waha się od 1000ml do 1300ml.

-Czy zabieg pobierania szpiku jest bolesny?

- Jeśli pobieramy szpik z talerza kości biodrowej , to przeprowadza się zabieg operacyjny w znieczuleniu. Natomiast jeśli szpik (komórki macierzyste) pobierane i izolowane są z krwi obwodowej pacjent może odczuć jedynie wkłucie igły.

- Czy procedura pobierania szpiku jest bezpieczna?

-Tak. W porównaniu do zabiegów z lat wcześniejszych jest bardzo bezpieczna.

- Czy dawca jest anonimowy?

- Poszukiwanie dawcy jest anonimowe. Sam dawca również jest anonimowy. Wyjątek stanowi sytuacja, gdy dawca jest z rodziny. Istnieje jednak możliwość poznania dawcy za zgodą obu stron po 2 latach od dokonania przeszczepu.

- Jak się szuka dawcy?

- W pierwszej kolejności dawcy szuka się wśród rodziny, szczególnie wśród rodzeństwa. W przypadku poszukiwania dawcy niespokrewnionego biorca zgłaszany jest w do centrum organizacyjno-koordynacyjnego ds. transplantacji „POLTRANSPLANT”. Wykonuje się badania biorcy w celu ustalenia antygenów zgodności tkankowej. Poltransplant wykonuje wstępne poszukiwania dawców w rejestrze dawców. Jeśli znajdzie się dawca, współpraca przesuwa się do ośrodka dawców. Następnie odbywają się poszukiwania szczegółowe. Dawcy szuka się kolejno w rejestrach polskich, europejskich i światowych. Jeśli znajdzie się dawca zgodny w układzie zgodności tkankowej sprawdza się czy nadal wyraża zgodę na przeszczep. Poszukiwania trwają do 3 miesięcy .

- Jeśli ktoś chce zostać dawcą, gdzie ma się zgłosić?

- Chętny z naszego regionu może zgłosić się do Regionalnego Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Lublinie, gdzie uzyska szczegółowe informacje. Może również wyszukać strony internetowe ośrodków, które prowadzą rejestry dawców . Po zgłoszeniu się do kandydata przysyłana jest koperta z 2-ma próbkami (wymazówkami). Należy pobrać wymazy z wewnętrznej części policzka i odesłać je na badania. Ważne są antygeny HLA klasy pierwszej i drugiej.

- Jakie warunki musi spełniać biorca, aby dokonano przeszczepu?

- Biorca musi być wstępnie wyleczony z choroby w tzw. stadium remisji. Choroba musi być z grupy chorób, które da się wyleczyć drogą przeszczepienia szpiku. Pacjenta należy przygotować do zabiegu. Nie może mieć on objawów choroby.

- Jak długo są prowadzone przeszczepy w klinice?

- Przeszczepy w Klinice Hematoonkologii i Transplantacji Szpiku a wcześniej w Klinice Hematologii w Lublinie są prowadzone już 18 lat.

- Jaki procent pacjentów po przeszczepie wraca do zdrowia?

- Trudno powiedzieć. Zależy to od rodzaju choroby, obecności powikłań w czasie lub po przeszczepie. Jednak do zdrowia wraca większość pacjentów. Pozwala im to na powrót do właściwego funkcjonowania.

